

MILJÖ- KONSEKVENNS- BESKRIVNING



INLEDNING

Syftet med en miljöbedömning är att integrera miljöaspekter i planen så att en hållbar utveckling främjas. Miljöbedömningars roll är att göra beslutsprocessen mer förebyggande, mer strategisk och mer hållbar. Resultatet är en miljökonsekvensbeskrivning (MKB).

I plan- och bygglagens (2010:900) portalparagraf framhålls att planläggning ska främja en långsiktigt god och hållbar samhällsutveckling. Det innebär bland annat att planera för en ändamålsenlig struktur av bebyggelse, grönområden och kommunikationsleder, en god livsmiljö för alla, god hushållning med mark, vatten, energi och råvaror samt god ekonomisk tillväxt och effektiv konkurrens.

För att det ska bli tydligt om översiktsplaneringen bidrar till en hållbar utveckling behöver planförslagets konsekvenser analyseras. Den fördjupade översiktsplanen ska vara utformad så att innebörden och konsekvenserna av den tydligt framgår. En bra beskrivning av konsekvenserna kan även underlätta tillämpningen av planen och öka förståelsen för de bedömningar som har gjorts.

VAD ÄR EN MILJÖBEDÖMNING OCH VAD ÄR EN MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING?

En miljöbedömning är den process i vilken en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) utarbetas. I miljöbedömningen ingår bland annat att miljökonsekvensbeskrivning upprättas, att samråd genomförs och att resultatet av samrådet beaktas i beslutsprocessen samt att information om antagandebeslutet lämnas.

Miljöbalk (1998:808)**6 kap 11 §**

11 § När en myndighet eller kommun upprättar eller ändrar en plan eller ett program, som krävs i lag eller annan författning, skall myndigheten eller kommunen göra en miljöbedömning av planen, programmet eller ändringen, om dess genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Syftet med miljöbedömningen är att integrera miljöaspekter i planen eller programmet så att en hållbar utveckling främjas.

Regeringen får meddela föreskrifter om vilka slags planer och program som alltid kan antas medföra en betydande miljöpåverkan samt om undantag från kravet på miljöbedömning. Regeringen får också meddela föreskrifter om samråd i samband med bedömningen av om en plan, ett program eller en ändring kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Lag (2004:606).

Utdrag ut Förordning (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar, bilaga 3

INFRASTRUKTURPROJEKT

- a) Anläggning av industriområden.
- b) Projekt för tätortsbebyggelse, inklusive byggande av shoppingcentrum och parkeringsplatser.
- c) Byggande av järnvägar, omlastningsstationer eller terminaler för kombinerad trafik (andra projekt än de som omfattas av bilaga 1).
- d) Anläggning av flygfält (andra projekt än de som omfattas av bilaga 1).
- e) Byggande av vägar, hamnar eller hamnanläggningar, inklusive fiskehamnar (andra projekt än de som omfattas av bilaga 1).
- f) Anläggning av inre vattenvägar (andra projekt än de som omfattas av bilaga 1) och anläggningar för reglering av vattenflöden.
- g) Dammar och andra fördämningar eller vattenmagasin för långvarigt bruk (andra projekt än de som omfattas av bilaga 1). [...]

TURISM OCH FRITID

- a) Skidbackar, skidliftar och linbanor med tillhörande anläggningar.
- b) Hamnar för fritidsbåtar.
- c) Hotellkomplex och fritidsbyar med tillhörande anläggningar utanför sammanhållen bebyggelse.
- d) Permanenta campingplatser.
- e) Temaparker.

Förordning (2005:356).

VARFÖR GÖR VI EN MILJÖBEDÖMNING?

När en kommun upprättar eller ändrar en plan som krävs i lag eller annan författning, ska kommunen göra en miljöbedömning av planen, om dess genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan (Miljöbalken 6 kap 11 §).

Hur vet man om genomförandet av planen medför betydande miljöpåverkan? Enligt MKB-förordningen, 4 §, antas genomförandet av en plan medföra betydande miljöpåverkan om

1. Genomförandet av planen kan antas innefatta en verksamhet som kräver tillstånd enligt 7 kap. 28 § a Miljöbalken eller
2. Anger förutsättningarna för kommande tillstånd för verksamheter i bilaga 3 (se faktaruta till vänster)

Översiktsplaner behandlar lokaliserings- och exploateringsfrågor och anger en önskvärd mark- och vattenanvändning. De anger därför förutsättningar eller vägledning för kommande tillstånd. Typiska tillstånd är exempelvis sådana som lämnas enligt 9 kap Miljöbalken (som behandlar miljöfarliga verksamheter och hälsoskydd) för anläggningar för infrastruktur men begreppet tillstånd ska inte tolkas snävt, exempelvis ingår även dispenser.

VAD SKA EN MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING INNEHÅLLA?

Det är den betydande miljöpåverkan som översiktsplanens genomförande kan antas medföra som ska identifieras, beskrivas och bedömas. Innehållet i en MKB regleras i 6 kap 12 § Miljöbalken och i förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar (1998:905) (se faktaruta på nästa sida).

Dock ska, enligt Plan- och bygglagen, planens konsekvenser tydligt framgå, varför det här kapitlet kommer att innehålla fler aspekter än enbart de som medför betydande miljöpåverkan. På så vis tydliggörs förhoppningsvis även den avvägning som kommunen har gjort mellan olika allmänna intressen.

AVGRÄNSNING

För att behandla de miljöfrågor som är relevanta i sammanhanget och undvika onödigt arbete behöver man avgränsa vilka frågor som är mest aktuella att hantera.

Ett samråd om avgränsningen genomfördes med Länsstyrelsen sommaren 2015. Då identifierades följande frågor som viktiga att behandla: miljökvalitetsnormer (luft, vatten och buller) miljömål (nationella och regionala), trafik, barriäreffekter, kulturmiljö, boendemiljö, stadsbild, grönstruktur, risker, förorenad mark och klimat. För att underlätta läsbarheten har dessa frågor införlivats i olika avsnitt, exempelvis beror barriäreffekter ofta på trafiken.

En översiktsplan, även en fördjupad, är av övergripande karaktär och behandlar större strukturer och system. Därför bör miljöbedömningen även behandla effekterna av mer övergripande frågor. Frågor av mer detaljerad karaktär hanteras bättre i samband med prövning av andra planer eller i tillståndsprövningen.

Den fördjupade översiktsplanen anger förutsättningar för *Förbifart Mora* och för *Genomfart Mora*, två vägprojekt som är av den karaktären att de omfattas av bilaga 3 i MKB-förordningen och anses medföra betydande miljöpåverkan. De beskrivs därför något mer ingående.

Den geografiska avgränsningen är planområdet men området påverkas naturligtvis av skeenden utifrån.

Den tidsmässig avgränsningen är satt till år 2030 men ibland berörs frågor med en längre livslängd.

Miljöbalken 6 kap 12 §

12 § Inom ramen för en miljöbedömning enligt 11 § skall myndigheten eller kommunen upprätta en miljökonsekvensbeskrivning där den betydande miljöpåverkan som planens eller programmens genomförande kan antas medföra identifieras, beskrivs och bedöms. Rimliga alternativ med hänsyn till planens eller programmets syfte och geografiska räckvidd skall också identifieras, beskrivas och bedömas.

Miljökonsekvensbeskrivningen skall innehålla

1. en sammanfattning av planens eller programmets innehåll, dess huvudsakliga syfte och förhållande till andra relevanta planer och program,
2. en beskrivning av miljöförhållandena och miljöns sannolika utveckling om planen, programmet eller ändringen inte genomförs,
3. en beskrivning av miljöförhållandena i de områden som kan antas komma att påverkas betydligt,
4. en beskrivning av relevanta befintliga miljöproblem som har samband med ett sådant naturområde som avses i 7 kap. eller ett annat område av särskild betydelse för miljön,
5. en beskrivning av hur relevanta miljö kvalitetsmål och andra miljöhänsyn beaktas i planen eller programmet,
6. en beskrivning av den betydande miljöpåverkan som kan antas uppkomma med avseende på biologisk mångfald, befolkning, människors hälsa, djurliv, växtliv, mark, vatten, luft, klimatfaktorer, materiella tillgångar, landskap, bebyggelse, forn- och kulturlämningar och annat kulturarv samt det inbördes förhållandet mellan dessa miljöaspekter,
7. en beskrivning av de åtgärder som planeras för att förebygga, hindra eller motverka betydande negativ miljöpåverkan,
8. en sammanfattande redogörelse för hur bedömningen gjorts, vilka skäl som ligger bakom gjorda val av olika alternativ och eventuella problem i samband med att uppgifterna sammanställdes,
9. en redogörelse för de åtgärder som planeras för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet medför, och
10. en icke-teknisk sammanfattning av de uppgifter som anges i 1-9. Lag (2004:606).



BAKGRUND

Här ges bakgrundsinformation av olika slag, exempelvis om begreppet hållbarhet, de nationella miljömålen och miljö kvalitetsnormerna. Dessutom beskrivs de viktigaste omvärldsfaktorerna och det ges en kort sammanfattning av planförslaget och en beskrivning av nollalternativet.

BEGREPPET HÅLLBARHET

Den fördjupade översiktsplanen ska enligt miljöbalken främja en hållbar utveckling. Med vad är hållbar utveckling egentligen? Begreppet används vanligtvis för att peka ut en önskvärd samhällsutveckling. Den kanske vanligast förekommande definitionen av begreppet kommer ur Bruntlandkommissionens rapport "Vår gemensamma framtid" som publicerades 1987:

Hållbar utveckling är utveckling som tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov.

Ett sätt att göra begreppet mer konkret är att definiera det i termer av olika dimensioner eller kategorier av fenomen, resurser och processer, exempelvis genom att tala om ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet (KTH, 2016).

Begreppet har visualiserats på olika sätt vid olika tillfällen och det senaste sättet kan ses nedan. Modellen förtydligar att de tre hållbarhetsperspektiven – det miljömässiga, sociala och ekonomiska – är beroende av varandra. Den visar att det ekonomiska systemet är en del av det sociala, och att det sociala systemet är en del av det ekologiska. Det ekologiska systemet är basen och sätter gränserna för de övriga dimensionerna.





Generationsmålet - Till nästa generation ska vi lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta. Lösningen av dessa miljöproblem får inte orsaka ökade miljö- och hälso- problem i andra delar av världen.

De nationella miljömålen

1. Begränsad klimatpåverkan
2. Frisk luft
3. Bara naturlig försurning
4. Giftfri miljö
5. Skyddande ozonskikt
6. Säker strålmiljö
7. Ingen övergödning
8. Levande sjöar och vattendrag
9. Grundvatten av god kvalitet
10. Hav i balans samt levande kust och skärgård
11. Myllrande våtmarker
12. Levande skogar
13. Ett rikt odlingslandskap
14. Storslagen fjällmiljö
15. God bebyggd miljö
16. Ett rikt växt- och djurliv

Läs mer på:
www.naturvardsverket.se

NATIONELLA, REGIONALA OCH LOKALA MILJÖMÅL

De nationella miljömålen listas till vänster. Länsstyrelsen Dalarna har rollen att samordna det regionala arbetet med miljömålen och har brutit ner de nationella målen till regionala mål i ett åtgärdsprogram för 2018-2022. I kommunens hållbarhetsstrategi, Hållbara Mora, framförallt utvecklingsområde 9 och 10, bryts miljömålen ner till lokal nivå.

MILJÖKVALITETS NORMER

Sverige har miljö kvalitetsnormer för att uppnå miljömålen. Miljö kvalitetsnormerna definieras i 5 kap Miljöbalken. Det finns idag miljö kvalitetsnormer för

- buller (som naturvårdsverket ansvarar för)
- utomhusluft (som naturvårdsverket ansvarar för)
- vattenkvalitet (som havs- och vattenmyndigheten ansvarar för)

En miljö kvalitetsnorm anger den lägsta godtagbara nivå som miljön eller människorna bedöms kunna tåla. Kommuner och myndigheter har huvudansvaret för att normerna följs, men ett visst ansvar finns även hos olika verksamhetsutövare. Enligt miljöbalken ska alla ha kunskap om sin miljö påverkan och självmant utföra rimliga åtgärder för att begränsa verksamhetens hälso- och miljö påverkan. Ansvaret ökar med verksamhetens storlek och miljö påverkan.

Miljö kvalitetsnormerna ska följas när kommuner och myndigheter planerar och planlägger, bedriver tillsyn och ger tillstånd till att driva anläggningar. Hur beslutande myndighet ska förhålla sig till normer vid planering eller prövning av nya och ändrade verksamheter regleras bland annat i plan- och bygglagen, väglagen, lag om byggande av järnväg samt i miljöbalken.

Utomhusluft

De ämnen som regleras genom miljö kvalitetsnormer är kvävedioxid, kväveoxider, svaveldioxid, bly, partiklar (PM10 och PM2,5), bensen, kolmonoxid, ozon, arsenik, kadmium, nickel och bens(a)pyren.

De flesta normerna är så kallade gränsvärdesnormer som ska följas, medan några är så kallade målsättningsnormer som ska eftersträvas. Normerna baseras huvudsakligen på krav i EU-direktiv. Förordningen heter idag luftkvalitetsförordningen (2010:477).

Miljö kvalitetsnormerna för utomhusluft gäller i hela landet. Med utomhusluft avses enligt förordningen utomhusluften med undantag för arbetsplatser samt vägtunnlar och tunnlar för spårbunden trafik.

Kommunerna ansvarar för att kontrollera luftkvaliteten för de flesta miljö kvalitetsnormerna, i samverkan med andra kommuner eller på egen hand, och att tillhandahålla aktuell information om föroreningsnivåerna. Mora kommun är medlem i Dalarnas Luftvårdsförbund som bland annat bevakar luftmiljön i länet och samordnar kommunernas mätningar av luftkvalitet.

Länsstyrelsen Dalarna och Dalarnas luftvårdsförbund genomförde

mätningar av luftkvaliteten under 2010, för partiklar och vissa andra föroreningar som det finns miljökvalitetsnormer för. Mora hade höga halter av partiklar under våren där uppvirvling av vägdamm är den främsta orsaken men miljökvalitetsnormerna överskreds inte.

Mätningar av kvävedioxid och bensen genomfördes under tre vintrar och värdena ligger under miljökvalitetsnormerna. En ny mätning av partiklar i luften (PM 2,5 och PM 10) gjordes i Mora tätort under år 2017 i samverkan med Dalarnas luftvårdsförbund. Mätningarna av partikelhalter vid Vasagatan 11 visade att miljökvalitetsnormen och miljömålen klaras.

Buller

Buller hanteras utförligt i kapitlet om *Störningar och risker*, sida 172-175. Många är idag utsatta för buller i sin bostadsmiljö men genom att planera bebyggelsen så att nya bostäder placeras i lägen som är mindre bullerutsatta och genom att placera uteplatser och sovrum på skyddade sidor kan antalet bullerutsatta personer minska.

Huvudinstrumentet för att följa miljökvalitetsnormer är åtgärdsprogram. Kommuner med en befolkning på över 100 000 invånare samt Trafikverket ska vart femte år göra bullerkartläggningar och därefter ta fram och fastställa åtgärdsprogram för att minska bullerstörningar. I samband med genomfartsprojektet har Trafikverket tagit fram en bullerutredning.

Vatten

Miljökvalitetsnormen för vatten är bestämmelser om kvaliteten på miljön i en vattenförekomst utifrån ekologisk och kemisk status. Det är den kvalitet en vattenförekomst ska ha vid en viss tidpunkt. Nås inte målet behöver åtgärder vidtas för att normen ska kunna följas. Inga vattenförekomster får försämrats och ny bebyggelse får inte medföra sämre vattenkvalitet. Detta innebär exempelvis att man måste arbeta för bra vatten- och avloppslösningar och rening av dagvatten.

Sveriges ytvattenförekomster har klassificerats utifrån sin ekologiska status och sin kemiska status. Siljan, Orsasjön, Hemulån har måttlig ekologisk status (grad 3 på en 5-gradig skala) medan Österdalälven har otillfredsställande ekologisk status (4 av 5). Vasslarängsbäcken har däremot god ekologisk status (2 av 5). Alla svenska ytvattenförekomster har överskridanden av kvicksilver och bromerade flamskyddsmedel (PBDE) på grund av atmosfärisk deposition men det finns andra prioriterade ämnen som har gränsvärden. Hemulån, Österdalsälven och Vasslarbäcksängen är dock inte klassade utifrån andra kemiska ämnen än kvicksilver och PBDE. Siljan och Orsasjön har klassificerats utifrån ett antal andra kemiska ämnen med god status. (För mer information se Länsstyrelsens vattenkarta www.viss.lansstyrelsen.se.)

Grundvattenförekomster klassas utifrån sin kvantitativa och kemiska status. Grundvattenförekomsterna inom planområdet, Lillåsen-Mora, Vattnäs, Våmhus, Vinäs och Orsa sandsten, har god kemisk och kvantitativ status. (Se även karta på sida 125.)

Samband mellan klimat, föroreningar och miljökvalitetsnormer

Ökade flöden, erosion och höjda vattennivåer som en följd av klimatförändringar kan orsaka en ökad spridning av föroreningar som i sin tur kan leda till att miljökvalitetsnormer inte uppfylls.

Mer information om detta finns i avsnittet Klimat på s. 156.

Natura 2000

Natura 2000 Natura 2000 är ett nätverk av skyddade områden i hela EU.

Målet med nätverket är att hejda utrotningen av arter och livsmiljöer.

Urvalet av Natura 2000-områden är en viktig grund för att bevara ett representativt urval av naturmiljöer i Sverige. Natura 2000 omfattar värdefulla naturområden med arter eller naturtyper som är särskilt skyddsvärda ur ett europeiskt perspektiv.

Folkhälsopolitiska mål

1. Det tidiga livets villkor
2. Kunskaper, kompetenser och utbildning
3. Arbete, arbetsförhållanden och arbetsmiljö
4. Inkomster och försörjningsmöjligheter
5. Boende och närmiljö
6. Levnadsvanor
7. Kontroll, inflytande och delaktighet
8. En jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård

Här finns mer information om de folkhälsopolitiska målen:
www.folkhalsomyndigheten.se

RIKSINTRESSEN

Inom planområdet finns flera olika riksintressen. *Siljansbygden* är av riksintresse enligt Miljöbalken 4 kap 2 § med hänsyn till natur- och kulturvärdena som är särskilt intressanta för turism och friluftsliv. Däremot finns det inga Natura 2000-områden inom planområdet, områden av intresse för hela Europa, se faktaruta till vänster.

Planområdet omfattas av *Riksintresse för friluftslivet*, Siljansområdet enligt 3 kap Miljöbalken och *Siljan, Orsasjön och Skattungen* är av riksintresse för naturvården. Även *Morafältet*, norr och väster om tätorten, är av riksintresse för naturvården. I norra delen av planområdet finns en mindre del av *Riksintresset för kulturmiljö*, *Orsasjön*, som omfattar den östra stranden av sjön, bland annat Vattnäs, där det finns rikligt med fornlämningar.

Läs mer om varje riksintresse under respektive temaområde i planförslaget.

FOLKHÄLSA

Nationella och lokala folkhälsomål

Sverige har en nationell folkhälsopolitik med åtta målområden. Det övergripande målet för folkhälsopolitiken är att skapa samhällseliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation. Målet tydliggör samhällets ansvar som förutsätter ett gemensamt och tvärsektorielt arbete. Folkhälsopolitiken syftar till att åstadkomma mer jämlika livsvillkor och därmed möjligheter för en jämlik hälsa. Den fördjupade översiktsplanen har främst bedömts kunna påverka målområde 1,5,6 och 7, se rutan till vänster.

1. För att åstadkomma en god och jämlik hälsa är det viktigt att skapa, stötta och stärka en god start i livet och jämlika uppväxtvillkor, så att alla barn får grundläggande förutsättningar att utifrån sina villkor utveckla sina förmågor. Viktiga förutsättningar är exempelvis metoder och medel som sätter barnens främsta i fokus.

5. Viktiga förutsättningar för att påverka människors levnadsvillkor och minska ojämlikheten i hälsa är exempelvis bostadsområden som är socialt hållbara och sunda boendemiljöer på jämlika villkor. Samhällsplaneringen bör motverka segregation och exponering för skadliga miljöfaktorer, samt främja god luftkvalitet, minskat trafikbuller och tillgång till grönområden.

6. Hälsoamma levnadsvanor främjar en god hälsa. Viktiga förutsättningar är exempelvis ökad tillgänglighet till hälsofrämjande miljöer och aktiviteter och insatser inom målområdet behöver vara både främjande och förebyggande.

7. För att åstadkomma en god och jämlik hälsa är det viktigt att främja alla individers möjligheter till kontroll, inflytande och delaktighet i samhället och i det dagliga livet.

I kommunens hållbarhetsstrategi, Hållbara Mora, bryts målen för social hållbarhet ned till lokal nivå.

OMVÄRLDSUTVECKLING

Oavsett vad kommunen väljer att göra kommer omvärlden att förändras framöver och det är också något som påverkar kommunens utveckling. Därför beskrivs till att börja med en omvärldsutveckling.

En genomgång av omvärldsfaktorer har gjorts på sida 16-27 men här repeterar vi en del och tittar lite närmare på den utveckling som särskilt berör miljön. Aspekterna nedan antas ske oaktat kommunala beslut och ligger till grund för både nollalternativ och planförslag.

Klimat

Klimatet kommer att förändras framöver med fler plötsliga skyfall med stora regnmängder på kort tid. Klimatförändringarna innebär också att snösmältningen kommer att ske under längre tidsintervall och att vårflooder men även höstflooder inte kommer att ha samma omfattning. Det förväntas däremot bli en högre medelvattenföring i vattendragen.

Energi

En generell utveckling i det svenska samhället mot minskade utsläpp per capita av klimatpåverkande gaser och energieffektivisering i Sverige kan förväntas på grund av lagstiftning, miljöavgifter, högre energipris och ny teknik. En ökande andel av utsläppen sker dock i tillväxtländer när de varor vi förbrukar tillverkas.

Trafik

Det planeras för en rejäl utökning av turismen i Dalafjällen. De vanligaste vägarna för att ta sig till fjällen leder antingen genom Mora eller genom Malung. Detta innebär med stor sannolikhet att trafiken genom Mora kommer att öka. Trafiksituationen genom tätorten är redan idag ansträngd, särskilt vid de tider på dagen när folk slutar arbetet och i samband med högtider och evenemang.

På 1990-talet planerades för en förbifart norr och väster om Mora. Arbetsplanen blev inte fastställd men reservatet ligger kvar i den fördjupade översiktsplanen. Nu genomför Trafikverket en ombyggnation av genomfarten genom Mora för att höja kapaciteten på vägnätet. Detta innebär bredare vägar, ytkrävande rondeller men även gång- och cykelvägar längs genomfarten.

Statliga bidrag

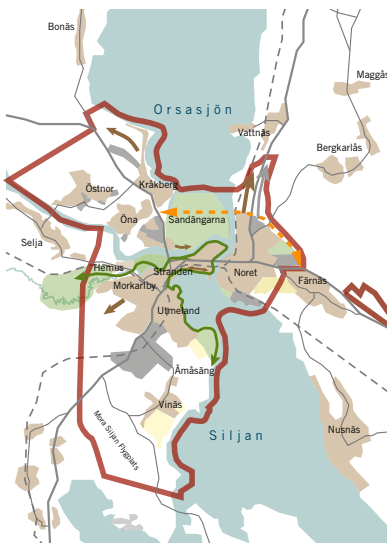
De senaste åren har det kommit bidrag från staten ämnade för olika ändamål, exempelvis bidrag till sanering av förorenad mark, bidrag för bostadsbyggande och för naturvårdsinsatser. Antagligen kommer fler bidrag att lanseras under planens livslängd vilka kommer att påverka hur den byggda miljön utvecklas.

STADSBYGGNADSVISION

Den strategiska planen är baserad på visionen: *Regionstad Mora - för ett aktivt liv. Mora är år 2022 en levande stad med en tydlig profil och positiv utvecklingstrend. Staden är i takt med tiden och erbjuder möjligheter för människor att trivas, utvecklas och framförallt leva ett aktivt liv.*

Stadsbyggnadsvisionen utgår från den strategiska planens vision men har konkretiserats utifrån stadsbyggnadsfrågor. Den består av fyra delar:

- Regionstad Mora. Mora är centralort i norra Dalarna och här erbjuds attraktiva bostäder med tillgång till goda kommunikationer, både inom tätorten men även ut i länet och landet.
- Det aktiva Mora. I Mora är det nära till friluftsliv och natur. Stads- miljön inbjuder till möten och vistelse.
- Kulturstaden Mora. De äldre byggnadstraditionerna värnas och lyfts fram men nya, högkvalitativa tillskott inom arkitekturen tillåts skapa intressanta kontraster eller harmonier.
- Mora vid vattnet. Närheten till vattnet är påtaglig i Mora. Nya bostäder byggs med sjöutsikt och det finns trevliga utemiljöer vid stränderna.



SAMMANFATTNING AV PLANFÖRSLAGET

En miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla en sammanfattning av planen. I korta ordalag är den fördjupade översiktsplanen (FÖP) en redovisning av hur kommunen vill att tätorten ska utvecklas, var det kan och bör byggas, var det behövs nya vägar och cykelbanor och vilka områden som ska sparas för rekreation. I planen beskrivs också vilka hänsyn som behöver tas till kulturhistoriska kvaliteter, naturvärden och vilka risker för bullerstörningar och översvämningar som föreligger.

De viktigaste natur- och rekreationsområdena utgörs till stor del av vatten; Orsasjön, Siljan, Österdalälven och Hemulån. Sjöarna, vattendragen och de tätortsnära skogarna behöver värnas men tillgängligheten till dem föreslås förbättras. Bland annat föreslås ett grönt stråk som kopplar samman Hemus, Prästholmen, Österdalälvens stränder, Siljans strand och Åmåsäng. Jordbruksmark som är brukningsvärd ska värnas.

I första hand föreslås förtätningar av bostäder i centrum, exempelvis på Tingsnäs, som ligger centralt men idag är bebyggt med verksamheter. Området är beläget intill badstranden på Tingsnäs och med utsikt över Saxviken.

Befolkningen förutsätts öka mer än vad SCB förutspår och år 2030 är vi 22 000 invånare i kommunen och det behövs många nya bostäder. De större planerade områdena för nya bostäder, Noret norra, norra Kråkberg, Tingsnäs, Sandängarna och Kanadaområdet ligger antingen nära centrum eller med goda möjligheter till kollektivtrafik eller att gå och cykla till centrum. Noret ligger i pendlingsstråket mot Orsa, med möjlighet till utsikt över Orsälven eller Orsasjön. Kråkberg ligger i pendlingsstråket mot

Älvdalen och nära Orsasjöns långgrunda sandstränder. Detta skapar boendemiljöer med unika kvaliteter.

Verksamhetsområden föreslås utvecklas intill de större vägarna, exempelvis på Heden intill väg 45 och ett området norr om Färnäs, intill väg 70.

Trafikverket och kommunen har ett pågående arbete med att förbättra genomfarten genom Mora. För att möjliggöra att Mora centrum avlastas från genomfartstrafik föreslås att reservatet för den tidigare planerade förbifarten ligger kvar, från Färnäs, genom Noret norra och över Sandängarna, till Kråkberg och väg 70 men även vidare söderut mot väg 26/45.

NOLLALTERNATIVET

En miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla konsekvenser av planförslaget men den ska även innehålla konsekvenser av ett nollalternativ. Ett nollalternativ beskriver hur tätorten kommer att utvecklas utan den fördjupade översiktsplanen, utefter de riktlinjer och beslut som finns idag. Nollalternativ är alltså *inte* detsamma som nuläge.

För nollalternativet förutsätts planlös utveckling då den gällande översiktsplanens delområde för tätorten blir alltmer föråldrat och anses överspelat. Översiktsplanens riktlinjer och rekommendationer visas allt mindre hänsyn i beslutsfattandet. Den bristande vägledningen leder till att fler beslut fattas ad hoc utifrån det enskilda fallet och utan att de större sammanhangen iaktas.

Befolkningen antas utvecklas i enlighet med SCB:s prognos och antalet invånare i kommunen år 2030 är omkring 20 600.

Grönstrukturen och dess värden för djur och människor beaktas inte, vilket leder till fragmentering av de gröna områdena. De föreslagna gröna stråken anordnas inte vilket inte ger någon förbättring för rekreativsmöjligheterna.

Utan riktlinjer kring bebyggelse på jordbruksmark finns risk att jordbruksmark som kan vara brukningsvärd blir bebyggd till vissa delar, exempelvis i stor omfattning i Noret - Färnäs men även i form av spridd bebyggelse i Vinäs, Öna och Östnor.

Gång- och cykelvägnätet byggs inte ut vilket innebär att det är mindre attraktivt att gå och cykla och belastningen på vägnätet fortsätter att öka.

Bebyggelsen blir utspridd, inte fokuserad till kollektivtrafikstråk eller nära resecentrum vilket innebär ökat transportbehov och då främst i form av ökat personbilsåkande.

Den spridda bebyggelsen ger även sämre förutsättningar för en utbyggnad av det allmänna vatten-, avlopps- och dagvattennätet vilket ger en sämre vattenkvalitet i vattendrag och sjöar. Det blir även sämre förutsättningar för att bygga ut fjärrvärmenätet.



KONSEKVENSER

En miljökonsekvensbeskrivning ska identifiera, beskriva och ge underlag för en samlad bedömning av planförslagets direkta och indirekta effekter på miljön, hälsan och hushållningen med naturresurser. Den ska även beskriva de åtgärder som planeras för att förebygga, hindra eller motverka betydande negativ miljöpåverkan. Översiktsplanen kan i sig inte garantera några åtgärder, eftersom den inte är bindande, men den är vägledande för vad som kan beslutas i senare planläggning och tillståndsprövning.

LANDSKAP OCH LANDSKAPSBILD

Förutsättningar och nuläge

Mora är idag en småstad belägen intill Siljan, Orsasjön, Österdalälven och Orsälven och vattnet är ständigt närvarande. Förutom vattnet omges tätorten av jordbrukslandskapet, skogen och bergen i Siljansringen. Orten utgjordes ursprungligen av gamla byar bestående av kringbyggda gårdar längs bygatorna. De flesta byarna har med tiden vuxit samman till en tätort. Runt år 1900 hade en småstad uppstått och en kontinuerlig bebyggelseutveckling har skett sedan dess och pågår fortfarande.

Siljansbygden är utpekad i Miljöbalkens fjärde kapitel som ett intresse för hela riket, ett riksintresse, med tanke på de särskilda natur- och kulturgivna förutsättningar som är av stort intresse för turism och friluftsliv.

Gemensamma konsekvenser för både nollalternativ och planförslag

Genomfartsprojektet medför att större yta behöver ianspråkta som väg-område jämfört med dagens genomfart men kommer förhoppningsvis att ha en mer tilltalande gestaltning.

Byggande av en förbifart kommer att kräva en bro över Orsälven vilken kommer att ha en omfattande påverkan på landskapsbilden, inte minst från Vattnäs, som är av riksintresse för kulturmiljövården både på grund av det rika fornlämningsbeståndet men även på grund av den äldre, småskaliga bymiljön.

Nollalternativ

Utan ett starkt ställningstagande mot byggande på brukningsvärd jordbruksmark eller i lägen som är viktiga för landskapsbilden kan en exploatering för handel på jordbruksmarken mellan Noret och Färnäs förutsättas. Detta leder till negativ påverkan på landskapsbilden och även på riksintresset för kulturmiljövård i Färnäs men även på riksintresset för Siljanbygden.

En småskalig ad hoc-mässig utbyggnad av bostäder på jordbruksmarken, exempelvis i Vinäs, kommer att leda till en långsam försämring av landskapsbilden och till sämre förutsättningar för ett livskraftigt jordbruk då de i dag stora sammanhängande jordbruksmarkerna splittras.

Planförslaget

Enligt planförslaget värnas de värdefulla bebyggelsemiljöerna och behålls intakta. Ingen ny bebyggelse medges på brukningsvärd jordbruksmark, bland annat för att värna Siljansbygdens unika landskapsbild.

Idag medges fyra våningar generellt i tätorten. Planförslaget medger fyra våningar inom en utlagd zon i tätorten men utesluter inte att högre bebyggelse kan tillåtas på vissa platser utanför denna zon. Detta kan ge en förändrad landskapsbild i Mora men får inte påverka Moras siluett med kyrktorn, klockstapel och vattentorn negativt och måste föregås av noggranna studier.

En förtätning medför att fler invånare ska samsas på gator, torg och i parker. Detta medför ökat slitage och kräver en kvalitetsförbättring av de offentliga miljöerna. FÖP:en ger förslag till hur detta kan genomföras.

NATUR OCH VATTEN

Förutsättningar och nuläge

Inom planområdet finns många områden med höga naturvärden. *Morafältet*, där även Hemus och Vinäsgraven ingår, är av riksintresse för naturvärden och utgörs av ett stort fält med sanddyner som bildades i slutet av den senaste istiden och som givit upphov till en särskild flora och fauna. De stora sjöarna *Orsasjön, Siljan och Skattungen* är av riksintresse för naturvård på grund av sitt rika fiskebestånd.

Utöver riksintressen kan nämnas att det finns en del större ädellövträd i centrum och gamla tallar längs Österdalälvens stränder. På Saxviksöarna är fågellivet rikt och Hemulån har ett rikt djurliv med många sorters fisk.

Hemulån, Siljan och Orsasjön har måttlig ekologisk status (grad 3 på en 5-gradig skala) medan Österdalälven har otillfredsställande ekologisk status (4 av 5). Vasslarängsbäcken har däremot god ekologisk status (2 av 5).

Gemensamma konsekvenser för både nollalternativ och planförslag

Ombyggnaden av genomfarten kan medföra att gamla träd i centrum behöver tas ner. Förhoppningsvis kommer de att ersättas men det kommer att ta många år innan de har fått de biologiska kvaliteter som de befintliga träden har.

Vad gäller byggandet av förbifarten berörs inga kända naturvärden i öster men i väster, vid Hemus, kommer Morafältet att påverkas om den delsträckan skulle genomföras.

Det finns ett beslut från år 1988 om att Saxviksöarna med ett rikt fågelliv, ska avsättas som naturreservat, vilket kommer att ske oaktat planförslaget.

Nollalternativet

En oplanerad, spridd bebyggelse kan leda till en fragmentering av både skogslandskap och jordbrukslandskap och att länkar som är viktiga för djur- och växtlivet försvinner. Flera mindre exploateringar på jordbruksmark kan i längden leda till att förutsättningarna för ett ekonomiskt hållbart jordbruk försämras då sammanhängande jordbruksområden splittras upp i mindre enheter.

Stränder kan komma att bebyggas utan en sammanhängande planering vilket på sikt kan leda till att tillgängligheten till stränderna försämras.

En spridd utveckling av bebyggelsen innebär sämre förutsättningar för en utbyggnad av allmänt VA vilket innebär att antalet enskilda avlopp ökar. Detta medför större risk för en negativ påverkan på vattenkvaliteten.

Planförslaget

Planförslaget betonar vikten av förtätning men medger även större, nya exploateringar i skogsmark. Dock medges ingen nyexploatering på skogsmark med höga naturvärden, exempelvis värnas tallskogen i Kanadaområdet där det finns rödlistade arter.

Planförslaget värnar jordbruksmarken och vikten av att de större sammanhängande områdena sparas i sin helhet betonas särskilt. Även mindre åkrar, som är viktiga för det ekologiska jordbruket, värnas.

Områden och stråk som är viktiga för en sammanhängande grönstruktur är utpekade och ska värnas men föreslås även utvecklas på en del ställen för att skapa ett bättre sammanhang, både för människor, djur och växter.

Även värdet av ekosystemtjänster har uppmärksammats vilket medför att viktiga områden för dagvattenhantering, rekreation, jordbruk eller med hög biologisk mångfald värnas vid exploatering.

Dagvattnet från exploateringsområden ska både fördröjas och renas i enlighet med det dagvattenprogram kommunen tagit fram. Inga nya exploateringsområden föreslås inom vattenskyddsområden. Nya exploateringsområden ska anslutas till det allmänna VA-nätet vilket borgar för god vattenrening. Detta innebär att vattenkvaliteten i vattendrag och sjöar snarare förbättras jämfört med dagsläget och miljökvalitetsnormen för vatten överskrids inte.



*Kanadaområdet,
sommaren 2016*

KLIMAT OCH ENERGI

Förutsättningar och nuläge

Idag använder många Morabor bilen för att ta sig mellan bostad, arbete, fritidsaktiviteter och affären. Förutom att bilåkande kräver mer energi än att cykla, gå eller åka kollektivt ger det även upphov till utsläpp av växthusgaser. Bilen tar även upp mycket plats i stadsmiljön.

Enligt statistik från SCB (2018) används 42 % av energin i Mora för transporter. Motsvarande siffra för Sverige är 22 %. I Mora är andelen miljöbilar cirka 12 % jämfört med 14 % i landet som helhet. Antalet körda mil per Morabo år 2015 ligger på 761 mil och detta har ökat med 2 % sedan år 2000. I Dalarna är motsvarande siffra 773 mil och ökningen är 6 %.

Vad gäller klimatförändringarna kan nämnas att Mora är beläget intill både stora sjöar och vattendrag och en del av bebyggelsen är utsatt för översvämningsrisk.

Gemensamma konsekvenser för både nollalternativ och planförslag

Dagens trender leder mot ett mer energieffektiviserat byggande och mot att de fossila bränslena fasas ut. Transporterna blir mer energieffektiva men de ökar samtidigt i antal då fler väljer att pendla. Även antalet godstransporter ökar.

Klimatförändringarna ger upphov till en högre medelvattenföring i vattendragen men färre höga flöden. Det kommer även att bli fler plötsliga skyfall.

Nollalternativ

En planlös utbyggnad av tätorten förutses ge en mer spridd bebyggelse, vilket innebär sämre förutsättningar för en utbyggnad av kollektivtrafiken och för ett sammanhängande gång- och cykelväg nät.

En spridd bebyggelse ger även sämre förutsättningar för en utbyggnad av fjärrvärmenätet vilket kan leda till att energibehovet för uppvärmning ökar.

Klimatförändringarna leder till högre regnmängder på kort tid och utan en genomtänkt dagvattenplanering kan bebyggelse komma att översvämmas. En spridd bebyggelseutveckling kan leda till många enstaka etableringar i översvämningskänsliga lägen vid sjöarna och älvarna.

Planförslaget

Planen föreslår att bebyggelsen koncentreras till kollektivtrafikstråk och till stationsnära lägen. Detta leder till att fler invånare väljer kollektiva färdmedel mellan hem och arbete.

En samlad bebyggelseutveckling ger även bättre förutsättningar för en genomtänkt utbyggnad av gång- och cykelvägnätet vilket leder till att fler lämnar bilen hemma och därmed till minskad alstring av växthusgaser på flera sätt. Familjer har bättre förutsättningar att klara sig med en bil, vilket minskar utsläpp från tillverkning men det ger även lägre utsläpp från bil-

körandet. Detta innebär att miljö kvalitetsnormerna för luft inte överskrids i framtiden.

En samlad bebyggelseutveckling ger även bättre förutsättningar för utbyggnad av fjärrvärmenätet.

En genomtänkt dagvattenhantering, bland annat genom att lågstråk sparas i tätorten för dagvattenhantering, underlättar vid plötsliga skyfall. Nya exploateringsområden föreslås på det låglänta Sandängarna där det kan finnas risk för översvämning. Dock ska en eventuell exploatering föregås av riskanalys för att klarlägga grundläggningsnivåer och eventuella övriga åtgärder som krävs.

REKREATION OCH FRILUFTSLIV

Förutsättningar och nuläge

Det finns goda förutsättningar för ett rikt rekreativt liv och friluftsliv i tätorten i dag. I Hemus finns bland annat skidspår, rullskidbanan, elljusspår och på Prästholmen finns ishall, simhall, tennishall, friidrottsområde och fotbollsplaner. Prästholmen och Hemus förbinds via Vasaloppsspåret och däremellan ligger Idre Fjäll Arena med innebandyverksamhet. På Sandängarna finns golfbana och skjutbana samt äldre fotbollsplaner.

Parkerna i centrum kan upplevas som slitna och ogästvänliga. Särskilt Kajen är i behov av upprustning och den är dessutom avskild från centrum genom den barriär som järnvägen och väg 26/45/70 bildar.

Gemensamma konsekvenser för både nollalternativ och planförslag

Genomfarten kommer att leda till att ytan för trafik ökar. Det blir färre passager tvärs väg 26/45/70 och järnvägen mellan centrum och vattnet för oskyddade trafikanter vilket leder till ökad barriäreffekt. Däremot blir det bättre gång- och cykelvägar längs med genomfarten vilket kan leda till att fler väljer att lämna bilen hemma och istället cyklar till arbetet.

Förbifarten kommer att genomkorsa Sandängarna som är ett tilltalande rekreativt område med bland annat golfbana. En utbyggnad av förbifart behöver säkerställa viktiga passager för friluftslivet och eventuellt även att bullerreducerande åtgärder vidtas.

Det finns ett beslut från år 1988 om att Saxviksöarna ska avsättas som naturreservat, vilket kommer att ske oaktat planförslaget. Öarna kan göras mer tillgängliga för allmänheten genom broar eller färjor.

Nollalternativ

Spridd bebyggelse kan leda till att den tätortsnära skogsmarken bebyggs utan att rekreativt värdena beaktas. Exempelvis kan viktiga stigar bli tomtmark eller allmänheten kan avhållas från stränderna genom privatisering.

Genom att inte säkerställa de grönstråk som föreslås längs stränderna i kombination med oplanerad bebyggelseutveckling kan rekreativt värde vid vattnet komma att försämrast.

Prästholmen är idag något splittrad och det finns ingen tydlig koppling mellan centrum, via Prästholmen och Idre Fjäll Arena till Hemus och utan en aktiv planering uteblir en ökning av rekreativt- och friluftslivsvärdet.

Planförslaget

Vattnet som är så närvarande i tätorten föreslås nyttjas bättre genom att stråk anordnas från Åmåsäng, via Utmeland, Kajen, Tingsnäs och Broåkern till Prästholmen och Åranget. Även flera andra grönstråk föreslås värnas och utvecklas.

En kvalitetshöjning av Kajen, Tingshusparken och Kommunhusparken föreslås även, vilket leder till att parkernas vistelsevärde ökar.

Prästholmen och Hemus föreslås bilda ett sammanhängande rekreativområde med olika kvaliteter i olika delar för att höja det sammantagna rekreativvärdet.

Sandängarna har föreslagits som ett utredningsområde för bland annat bostäder. Detta skulle kunna leda till att mindre delar av golfbanan bebyggs och att skjutbanan skulle kunna behöva flyttas.

MÄNNISKORS HÄLSA

Förutsättningar och nuläge

Trafiken på de större vägarna innebär idag att många som bor i tätorten är utsatta för buller som överstiger gällande riktvärden, framförallt från de statliga vägarna men även från några av de kommunala gatorna.

En medborgarundersökning (SCB, 2020) visar att Moras invånare, jämfört med andra orter i Dalarna och riket som helhet, känner sig ganska trygga. Idag är dock vissa offentliga miljöerna i centrum något slitna och i behov av upprustning, även från tillgänglighetssynpunkt.

Det finns inga indikationer på att miljö kvalitetsnormerna för luft överskrids i tätorten.

Gemensamma konsekvenser för både nollalternativ och planförslag

En teknisk utveckling förutses leda till mindre utsläpp av växthusgaser och partiklar vilket ger bättre förutsättningar för att miljö kvalitetsnormerna för luft inte heller kommer att överskrids i framtiden.

Syftet med arbetet med ombyggnad av genomfarten är att öka kapacitet på vägnätet. Detta innebär att det blir lättare att ta bilen, både mellan stadsdelarna och från stadsdelarna och in till centrum. Dessutom kommer genomfarten att ta större ytor i anspråk vilket medför ökade barriäreffekter om dessa inte motverkas genom en bra utformning av passager mellan centrum och vattnet eller centrum – resecentrum/Tingsnäs.

Eftersom genomfarten ger bättre förutsättningar för att köra bil kan det minska gående och cyklande vilket minskar den fysiska aktiviteten, som är positiv för hälsan. Gång- och cykelvägar ska dock anordnas längs med genomfarten.

En förbifart kan ge mindre buller för bebyggelsen i centrum och minskade barriäreffekter men som helhet ge bättre förutsättningar för personbilstransporter.

Nollalternativ

En spridd bebyggelse ger inte bra förutsättningar för kollektivtrafik eller nya gång- och cykelvägar vilket leder till ökat bilberoende. Detta ger ökade bullerproblem och mindre fysiska aktivitet. Om det är färre som uppehåller sig på gång- och cykelvägar, på torg och i parker leder det till ökad otrygghet.

Det finns även risk att utbyggnad av bostäder sker genom att homogena områden byggs, exempelvis stora områden med bara villor. Därmed uteblir den blandning som är positiv för mångfald och integration.

En avsaknad av kvalitetshöjning genom material, belysning och genom bra växtmaterial på de allmänna platserna leder till ökad otrygghet och inte till att tillgängligheten eller ortens attraktivitet förbättras.

Genom att sammanhängande grönstråk inte byggs ut underlättas inte möjligheten till fysisk aktivitet i vardagen.

Planförslaget

Den fördjupade översiktsplanen föreslår en utbyggnad av bostäder i stationsnära läge, nära centrum eller i kollektivtrafikstråk. Detta ger goda förutsättningar för att gå och cykla till stationen för att ta tåget eller bussen till arbete eller studier i regionen. Förutom vardaglig fysisk aktivitet ger det bättre möjligheter för människor i olika åldrar och av olika kön att bo och verka på orten och bidrar på så sätt till en bättre mångfald i tätorten. Det ger även bättre möjligheter att sysselsätta sig med det man vill, utan att behöva flytta till en större stad.

En planerad bebyggelseutveckling ger förutsättningar för en blandning av bebyggelse typer exempelvis både villor och flerfamiljshus i exploateringsområdena och även möjlighet att planera för både förskolor, LSS-boenden och äldreboenden i bostadsområdena. Detta ger bättre förutsättningar för en blandning av människor både i ålder men även av en blandning ur olika socioekonomiska grupper.

Förtätning innebär fler invånare vilket innebär ett ökat transportbehov men i och med de korta avstånden kan transporterna i stor utsträckning ske med gång och cykel, vilket är positivt för hälsan men främjar även mötet mellan människor. Mer befolkade offentliga rum innebär även att tryggheten ökar.

KULTURMILJÖ

Förutsättningar och nuläge

Planområdet omfattar delvis riksintresset för kulturmiljövård *Orsasjön*, som berör Vattnäs och området söder om Vattnäs. Området är rikt på fornlämningar men även Vattnäs bymiljö är värdefull. Planområdet gränser till riksintresset för kulturmiljövård, *Färnäs*, som är en gammal by med ålderdomlig karaktär.

Det finns fornlämningar av olika slag och från olika tider i Mora. Särskilt rikliga är fornlämningarna längs Kråkbergs och Vattnäs stränder men det finns även gott om kolbottnar i Hemus och fångstgropar i Vinäs. I tätorten finns en hel del lämningar från järnframställning.

Mora utgörs i grunden av flertalet byar och många av dem har kulturhistoriskt värde. Ofta består de av trähus, inte sällan timmer, ordnade kring en bygata. Idag är det mesta av den omgivande jordbruksmarken bebyggd men i exempelvis Vinäs och söder om Färnäs är stora delar av jordbruksmarken intakt.

I Mora tätort finns flera värdefulla byggnader, exempelvis kyrkan, klockstapeln, Prostgården och Kaplagården. Från Anders Zorns tid kan nämnas Zorngården, Zornmuséet och Zorns gammelgård. Mora som småstad har sitt ursprung i den bebyggelse som uppstod kring Kyrkogatan under det tidiga 1900-talet och i Kyrkogatans norra del finns en hel del av den bebyggelsen kvar.

Gemensamma konsekvenser för både nollalternativ och planförslag

Genomfartsprojektet kommer att leda till att större ytor ianspråkats för trafikändamål och att intrång sker på kulturhistoriskt värdefulla områden, exempelvis Korsnäsårdens trädgård. Den medför även ingrepp i Kristinebergskullen, vilket kommer att påverka upplevelsen av Kristineberg men även de stora sammanhangen i tätorten som relationen väg, järnväg och bebyggelse.

Förbifarten kommer att bilda en stor barriär och påverka landskapsbilden, framförallt i sträckningen på bro över Orsälven, betraktat från Vattnäs. Fornlämningar söder om Vattnäs kan påverkas.

Nollalternativ

Kommunen saknar aktuellt kulturmiljöprogram och det finns svagt underlag till att styra utformning av bebyggelse och vägra rivningslov av bebyggelse med högt kulturmiljövärde. Mindre förändringar, exempelvis takbyte eller byte av typ av fasadfärg omfattas inte alltid av krav på bygglov och de många, mindre förändringarna leder på sikt till en urholkning av de kulturhistoriska värdena i bebyggelsen. I ett längre perspektiv kan det leda till att Mora blir mindre attraktivt som bostads- och besöksort vilket innebär sämre förutsättningar för en utveckling av orten.

En spridd bebyggelseutveckling jämfört med ett fåtal större exploateringsområden kan leda till att de arkeologiska frågorna förbises.

Handelns utveckling kan leda till att den kvarvarande jordbruksmarken mellan Noret och Färnäs ianspråkats för ytterligare handel om ett starkt ställningstagande saknas angående exploatering på jordbruksmark. En exploatering här skulle ge en stark påverkan på riksintresset för kulturmiljövård i Färnäs då en stor andel av den mark som byn använt för jordbruk blir bebyggd.

Planförslaget

I planförslaget finns förslag på platser där förtätningar kan ske i värdefulla bebyggelsemiljöer och riktlinjer till hur detta kan göras på rätt sätt. Det finns även riktlinjer till hur den befintliga bebyggelsen kan värnas för att värdena långsiktigt ska kunna finnas kvar.

Större nya bebyggelseområden föreslås både mellan Noret och Vattnäs och norr om Kråkberg. I Vattnäs finns fornlämningar och en utbyggnad norr om Noret behöver ske med hänsyn till de arkeologiska värdena. Även norr om Kråkberg behöver hänsyn tas vid utveckling av bebyggelsen.

Riksintresset för kulturmiljövård i Färnäs värnas genom att jordbruksmarken mot Noret inte får bebyggas. Dock är det en förutsättning för värdet att jordbruksmarken fortsätter att brukas, vilket är svårt att garantera med det verktyg som en fördjupad översiktsplan är.

EKONOMISKA KONSEKVENSER

Förutsättningar och nuläge

Moras befolkning förutspås bli utgöras av en större andel äldre vilket medför att allt färre verksamma i arbetslivet ska försörja de äldre invånarna. Mora behöver därför inflyttning men även arbetstillfällen.

Det råder bostadsbrist i tätorten vilket innebär att många nyinflyttare väljer att bosätta sig i grannkommuner och pendla till arbete i Mora, vilket ger sämre skatteunderlag för kommunen.

Kommunen som organisation har stora utmaningar i behov av investeringar i kommunala byggnader och infrastruktur.

Gemensamma konsekvenser för både nollalternativ och planförslag

Både förbifarten och genomfartsprojektet kommer att leda till mer effektiva transporter och de har därmed en positiv påverkan på samhällsekonomin, även om de initialt är kostsamma. En förbifart kan innebära en risk för att trafikanter passerar förbi Mora utan att stanna och spendera pengar på orten. En förbättrad genomfart kan medföra att det blir mer attraktivt att ta bilen till handelsområdet i Noret vilket leder till sämre förutsättningar för centrumhandeln, vilket på sikt är sämre för tätorten som helhet.

Nollalternativ

En utspridd bebyggelse ger sämre förutsättningar för effektiv utbyggnad av vägar och VA men även ett mindre effektivt vägunderhåll vilket innebär högre kostnader per capita. En utspridd befolkning ger även högre kostnad för skolskjuts och hemtjänst.

Planförslaget















En planering för fler bostäder nära resecentrum och skolområdet på Broå kern leder till regionförstoring vilket innebär att företag i regionen har ett större underlag av arbetskraft och även tvärtom, att man har större möjlighet att välja var man vill arbeta. Detta innebär en större flexibilitet och lägre arbetslöshet vilket är positivt för ekonomin. En bred arbetsmarknad ger positiva effekter som högre produktivitet, bättre tillväxt, högre välfärd eftersom genomsnittslönerna ökar och ohälsotalen minskar samt större mångfald som ger ett bredare näringsliv och större variation inom konsumtion, fritid och arbete.

Planförslaget föreslår exploatering på förorenad mark men även att mark som idag är bangård exploateras för bostadsbebyggelse. Detta medför omfattande initialkostnader men kan i längden ge mycket attraktiva bostäder med närhet både till resecentrum, centrum och med sjöutsikt, vilket på sikt ger bättre skatteunderlag.

En förtätning innebär fler boende centralt vilket ger högre krav på parker, gator och torg vilket medför kostnader för både ombyggnationer och bättre underhåll. Det kan ge en mer attraktiv ort som lockar till sig ännu fler invånare men även fler besökare som spenderar pengar på orten och ger underlag till handel och besöksnäring.

SAMMANFATTNING - PÅVERKAN PÅ MILJÖMÅL OCH FOLKHÄLSOMÅL

För att skapa en bättre översikt som illustrerar hur den fördjupade översiktsplanen uppfyller de nationella miljömålen och det tillägg till miljömålen som Dalarna gjort, ekologisk produktion och konsumtion i Dalarna har en tabell med miljömålen och folkhälsomålen tagits fram. Här jämförs nollalternativet och planförslaget. Pilarna indikerar en positiv respektive negativ utveckling jämfört med nuläget.

	Miljömålen	Nollalternativ	Planförslag	Hur bidrar FÖP:en?
	Begränsad klimatpåverkan	↘	→	Nya bostäder planeras där det ska vara lätt att ta bussen, tåget eller gå och cykla.
	Frisk luft	→	↗	Nya bostäder planeras där det ska vara lätt att ta bussen, tåget eller gå och cykla.
	Bara naturlig försurning	→	→	Kommunen kan verka för hållbart skogsbruk.
	Giftfri miljö	→	↗	Kartläggning av förorenade områden som behöver saneras.
	Skyddande ozonskikt	↗	↗	Kommunen kan verka för väl fungerande avfallshantering.
	Säker strålmiljö	↗	↗	Radonsäkert byggande vid behov. Kraftledning grävs ned. UV-skydd i barns utemiljöer.
	Ingen övergödning	→	↗	Bostäder byggs där det finns möjlighet att anordna bra VA-lösningar.
	Levande sjöar och vattendrag	→	↗	Värdefulla vattendrag värnas. Konsekventa rutiner vid beslut om strandskyddsdispens
	Grundvatten av god kvalitet	→	→	Risets vattentäkt ska värnas.
	Hav i balans samt levande kust och skärgård	→	→	Det finns ingen kust eller hav i tätorten. Bra status i sjöar och vattendrag påverkar havet.
	Myllrande våtmarker	→	→	Det finns inga våtmarker med höga naturvärden men Saxviksöarna föreslås bli reservat.
	Levande skogar	↘	↗	Områden med höga naturvärden värnas. Hyggesfritt skogsbruk på rätt platser.
	Ett rikt odlingslandskap	↘	→	Brukningsvärd jordbruksmark värnas. Ny bebyggelse tar hänsyn till kulturmiljön.
	Storslagen fjällmiljö	—	—	Det finns inga fjäll i tätorten.
	God bebyggd miljö	↘	↗	Förtätning och nyexploatering med högkvalitativ arkitektur. Kulturmiljöer värnas.
	Ett rikt växt- och djurliv	↘	↗	Behålla viktiga grönstråk och grönområden. Områden med höga naturvärden värnas.
EKO	Ekologisk produktion och konsumtion i Dalarna	↘	↗	Ingen ny bostadsbebyggelse på brukningsvärd jordbruksmark.



En god och jämlik hälsa - åtta målområden

Folkhälsomålen	Nollalternativ	Planförslag	Hur bidrar FÖP:en?
Det tidiga livets villkor	➔	➔	Planering som utgår från barnperspektivet; exempelvis gång- och cykelvägnät för säker transport och jämställda och likvärdiga skol-, boende- och stadsmiljöer.
Kunskaper, kompetenser och utbildning	—	—	—
Arbete, arbetsförhållanden och arbetsmiljö	—	—	—
Inkomster och försörjningsmöjligheter	—	—	—
Boende och närmiljö	➔	➔	Planering för nya socialt hållbara och sunda bostadsområden och boendemiljöer.
Levnadsvanor	➔	➔	Planering för sammanhängande gång- och cykelvägar, grönstråk och grönområden för den vardagliga rekreationen i tätorten.
Kontroll, inflytande och delaktighet	➔	➔	FÖP:en har möjliggjort för invånare att komma in med synpunkter om Moras utveckling och förtydligar kommunens långsiktiga visioner och planer. Planen lyfter också vikten av tidig dialog och delaktighet i samhällsbyggnadsprocessen och bidrar till stadsmiljöer som bjuder in och ger alla möjlighet att använda de offentliga rummen.
En jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård	—	—	—



AVSLUTNING

Slutligen ges en sammanfattande redogörelse av hur arbetet med miljöbedömningen har bedrivits och ska fortsätta framöver samt hur den fördjupade översiktsplanen och dess konsekvenser kan följas upp.

SAMMANFATTANDE REDOGÖRELSE

Kommunen ska i en sammanfattande redogörelse visa hur miljöbedömningen har gjorts och varför kommunen valt de alternativ som behandlats. Denna bildar underlag för den *särskilda sammanställning* som ska upprättas och offentliggöras när planen antas.

Miljöbedömningen har gjorts i anknytning till framtagandet av samrådsförslaget av planförfattaren och arbetsgruppen men även miljösamordnaren och folkhälsoplaneraren har deltagit.

Miljökonsekvensbeskrivningen ska samrådas tillsammans med planförslaget för att därefter justeras med anledning av inkomna synpunkter och kan därefter ställas ut. Efter granskningen kan den fördjupade översiktsplanen antas. Miljökonsekvensbeskrivningen ska inte antas men genom den fördjupade översiktsplanens antagande tar kommunen också ställning till om miljökonsekvensbeskrivningen utgör tillräckligt underlag för beslutet. Efter antagandet ska en särskild sammanställning, en slags utvärdering, upprättas. Den kan vara färdig inför antagandet och vara ett stöd för beslutet om antagande. Här ska inkomna synpunkter redovisas och kommenteras och även varför kommunen antagit planförslaget och inte något alternativ.

Efter antagandet ska kommunen informera, genom kungörelse, om antagandet och planen och den särskilda sammanställningen göras tillgänglig för samrådskretsen.

UPPFÖLJNING

För att identifiera negativ påverkan på miljön och skapa förutsättningar för att avhjälpa den ska kommunen redogöra för de åtgärder som planeras för uppföljning.

Den åtgärd som bedömts medföra betydande miljöpåverkan är projektet Förbifart Mora. Det finns idag inga direkta planer på att ta upp arbetet med förbifarten men om så sker kommer kommunen att vara en viktig aktör och har stora möjligheter att påverka att den fördjupade översiktsplanens intentioner genomförs. I arbete med vägplaner ska MKB tas fram. Här kommer förbifartens miljökonsekvenser att kunna studeras djupare.

Varje mandatperiod ska en bedömning av översiktsplanens, och även den fördjupade översiktsplanens, aktualitet genomföras. Vid dessa tillfällen är det även lämpligt att göra en uppföljning av hur miljökonsekvensbeskrivningen utfallit.

Plan- och bygglag (2010:900) 3 kap 8 §

8 § Om planförslaget kan antas medföra en sådan betydande miljöpåverkan som avses i 6 kap. 11 § miljöbalken, ska kommunen låta det bli föremål för samråd och granskning på ett sätt som uppfyller också kraven i 6 kap. 11-18 och 22 §§ miljöbalken. Om en miljökonsekvensbeskrivning upprättas ska den finnas tillsammans med planförslaget.

REFERENSER

Skriftliga källor

Arbetsmiljöverket, Boverket, Socialstyrelsen, Elsäkerhetsverket, Strålsäkerhetsmyndigheten, *Magnetfält och hälsorisker*, 2009

Banverket, 2006, *Godshantering i Mora - idéstudie*, Gävle

Banverket, 2010, *Idéstudie Mora - en funktions- och trafikanalys*

Bengtsson, Bertil, 2004, *Allemansrätten - vad säger lagen?*, Bromma, Naturvårdsverket

Boverket, 1995, *Bättre plats för arbete - planering av arbetsområden med hänsyn till miljö, hälsa och säkerhet*, Karlskrona

Boverket, 2006, *Miljöbedömningar för planer enligt plan- och bygglagen - en vägledning*, Karlskrona

Boverket, 2012, *Vision för Sverige 2025*, Karlskrona

Försvarsmakten, 2015, *Redovisning av riksintressen och områden av betydelse för totalförsvarets militära del enligt 3 kap § 9 Miljöbalken i Dalarnas län*

Jordbruksverket, 2017, *Handlingsplan för klimatanpassning - Jordbruksverkets arbete med klimatanpassning inom jordbruks- och trädgårdssektorn*

Länsstyrelsen Dalarna och Dalarnas luftvårdsförbund, 2012, *Miljökvalitetsnormer och luftkvaliteten i Dalarna*, Falun

Länsstyrelsen Dalarna 2011, *Klimatanpassningsstrategi 2020 - Prioriterade sektorer i Dalarnas län*, Falun

Länsstyrelsen Dalarna, 2012, *Regional risk- och sårbarhetsanalys för Dalarnas län 2012*, Falun

Länsstyrelsen Dalarna, 2012, *Farligt gods - riskhantering i fysisk planering -*

Vägledning för planläggning intill transportleder för farligt gods, Falun

Länsstyrelsen Dalarna, 2013, *Energi- och klimatstrategi för Dalarna - för ett energointelligent och klimatsmart Dalarna 2050*, Falun

Länsstyrelsen Dalarna, Region Dalarna m.fl., 2019, *På väg mot ett Energi-intelligent och klimatsmart Dalarna 2045, Regional energi- och klimatstrategi 2019*, Falun

Länsstyrelsen Dalarna, 2014, *Vattenförsörjningsplan - Dalarnas län*, Falun

Länsstyrelsen Dalarna, 2017, *Översvämningar, ras och skred - Riskhantering i fysisk planering, vägledning för Dalarnas län*, Falun

Länsstyrelsen Kopparbergs län, 1988, *Naturvårdsprogram för Kopparbergs län*, Falun

Länsstyrelserna Stockholm, Uppsala, Södermanland, Östergötland, Värmland, Örebro län, 2006, *Översvämningsrisker i fysisk planering - rekommendationer för markanvändning vid nybebyggelse*

Länsstyrelserna och Statens Geotekniska Institut, 2016, *Att äga, köpa eller sälja en förorenad fastighet - ditt ansvar*

Mora folkhögskola, 1988, *Inventering av fåglarna på öarna i Saxviken*, Mora

Mora kommun, 2008, *Parkeringsutredning för Moras centrala delar*, Mora

Mora kommun, 2011, *Energi- och klimatplan 2011-2014*, Mora

Mora kommun, 2013, *Centrumutveckling Mora*, Mora

Mora kommun, 2014, *Landsbygdsutveckling för strandnära lägen - ett tematiskt tillägg till översiktsplanen*, Mora

Mora kommun, 2014, *Utredning- Trafiklösning till och från Sanda båthamn i Noret*, Mora

Mora kommun, 2015, *Näringslivsstrategi för Mora*, Mora

Mora kommun, 2018, *Grönstrukturplan*, Mora

Mora kommun, 2018, *Cykelstrategi 2019-2040*, Mora

Mora kommun, 2018, *Strategi Hållbara Mora*, Mora

Mora kommun och Trafikverket, 2013, *Trafikstrategi*, Mora

Mora kommun och Tyréns Temaplan, 2007, *Marknadsförutsättningar för handeln i Mora*

Mora, Orsa och Älvdalens kommuner, 2014, *Hälsa på lika villkor*

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, *Ansvar vid naturolycka*, 2009

Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser, 2011, *Orter med befolkningsökning- exempel på attraktiva orter perioden 2000-2010*, Östersund

Naturvårdsverket, 2008, *Vattenverksamheter - handbok för tillämpningen av 11 kapitlet i miljöbalken*, Stockholm

Naturvårdsverket, 2009, *Handbok med allmänna råd om miljöbedömningar av planer och program*, Stockholm

Naturvårdsverket, 2015, *Organiserat friluftsliv och naturturism i skyddad natur - vägledning för förvaltare*, Stockholm

Naturvårdsverket, Boverket, 2012, *Strandskydd - en vägledning för planering och prövning*, Stockholm

Region Dalarna, 2013, *Länsplan för regional transportinfrastruktur 2014-2025*, Falun

Region Dalarna, 2014, *Regionalt Trafikförsörjningsprogram för Dalarnas län 2015-2019*, Falun

Region Gotland och Strömstads kommun, 2016, *Camping - Planering, prövning och tillsyn - Underlag till handledning för anläggande och utveckling av campingplatser*

SGI, 2009, *Risk och sårbarhet för naturolyckor - Österdalälven vid Mora*

SKL och Boverket, 2007, *Trafik för en attraktiv stad*

Skogsstyrelsen, 2013, *Beskrivning av några holmar i Saxviken, Mora*

SMHI, 2009, *Översvämningsskartering längs Österdalälven i Mora, Norrköping*

SMHI, 2015, *Framtidsklimatet i Dalarnas län - enligt RCP-scenarier, Norrköping*

Svenska kraftnät, 2014, *Elnät i fysisk planering- behandling av ledningar och stationer i fysisk planering och i tillståndsärenden, Sundbyberg*

Svenskt vatten, 2011, *Hållbar dag- och dränvattenhantering - råd vid planering och utformning, publikation P105, Solna*

Sweco, 2014, *Ytavrinningsstudie och instängda områden*

Trafikverket, 2015, *Trafikslagsövergripande åtgärdsvalsstudie för logistiklösningar för nordvästra Dalarna, 2015*

Unnerbäck, Axel, *Kulturhistorisk värdering av bebyggelse, Riksantikvarieämbetet, 2002*

Webbplatser

www.boverket.se

www.ebhportalen.se

www.fhi.se

www.jordbruksverket.se

www.lansstyrelsen.se/dalarna

www.msb.se

www.notisum.se

www.regeringen.se

www.scb.se

www.havochvatten.se



34



**MORA
KOMMUN**

Mora kommun

Reviderad granskning av fördjupad översiktsplan för Mora tätort i Mora kommun

Inledning

Länsstyrelsen tillhandahåller ett reviderat granskningsyttrande över den fördjupade översiktsplanen för Mora tätort på kommunens begäran enligt 3 kap. 18 a § plan- och bygglagen (PBL). Länsstyrelsen har tidigare yttrat sig över utställd fördjupad översiktsplan den 31 augusti 2021, dnr 401-10948-2021. Detta reviderade granskningsyttrande ersätter tidigare yttrande över utställd granskning.

Länsstyrelsens roll

Länsstyrelsens granskningsyttrande ska enligt 3 kap. 20 § PBL, fogas till planen och enligt 3 kap. 16 § PBL enbart ange om:

Förslaget inte tillgodoser ett riksintresse.

Förslaget kan medverka till att en miljökvalitetsnorm inte följs.

Redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen inte är förenlig med miljöbalken.

Sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt.

En bebyggelse blir olämplig eller ett byggnadsverk olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Länsstyrelsens särskilda granskning

Riksintresse

Riksintressen för kommunikation är föremål för revidering. Två förändringar i utpekanden berör planområdet. Trafikverket föreslår utpeka Mora bangård som riksintresse för järnväg medan det idag utpekade riksintresset för väg 70, delen Mora-Idre, föreslås tas bort.

Detta kan komma att medföra förändrade planeringsförutsättningar i berörda områden.

Medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av tf enhetschef Anna Carlsson med länsarkitekt Frida Ryhag som föredragande. I den slutliga handläggningen har också Eva-Karin Ljunglund på enheten för samhällsskydd och Ann-Louise Haglund på enheten för vatten medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Kommunfullmäktige

Plats och tid: Andreasgården, 2021-11-22 kl. 17:00-21:50

Beslutande: Lennart Sacrédeus (KD)
Christina Bröms (C)
Bigitta Sohlberg (S)
Anna Hed (C)
Rose-Mari Bogg (C)
Peter Helander (C)
Joakim Holback (C)
Lars Nises (C)
Berit Olars (C)
Billy Ferm (C)
Johan Hed (C)
Bert Persson (C)
Ingvar Niilimaa (MOP)
Joakim Linder (MOP)
Åke Guth (MOP)
Naima Trogen (MOP)
Johan Jansson (MOP), §§ 151-158
Marie Lund (MOP)
Malin Höglund (M)
Per Ericson (M)
Sven-Anders Söderberg (M)
Joakim Turesson (M)
Lennart Sohlberg (S)
Emma Ljudén (S)
Gunnar Nilsson (S)
Karin Blomberg Lübeck (S)
Gösta Frost (S)
Hasan Kizil (S)
Bror Markus (SD)
Krister Eriksson (SD)
Pär Dalkvist (SD)
Simon Granath (SD)
David Örnberg (V)
Christer Johansson (V)
Åsa Lyhed (C), tjänstgörande ersättare
Lars Ambrosiusson (C), tjänstgörande ersättare
Göran Aronson (KD), tjänstgörande ersättare
Olle Erlands (S), tjänstgörande ersättare
Nice Mattsson (S), tjänstgörande ersättare
Anders Ossmyr (MOP), tjänstgörande ersättare, §§ 159-166

Övriga deltagare: Peter Karlsson, kommundirektör
Katarina Edqvist, kommunsekreterare
Inge Tomth, revisionens ordförande, § 152
Daniel Falk, planchef, § 155
Sandra Håmås, planarkitekt, § 155
Johan Eriksson, VD Vasaloppet, § 163

Utses att justera: Göran Aronson och Karin Blomberg Lübeck

RS. GA KL

Fotokopians överensstämmelse
med originalet intygas:


Katarina Edqvist
Kommunsekreterare

Justeringens
plats och tid:

Kanslienheten 2021-12-02 kl. 11:00

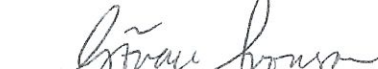
Underskrifter:

§ 151 - 166

Katarina Edqvist, sekreterare



Lennart Sacrédeus, ordförande



Göran Aronson, justerare



Karin Blomberg Lübeck, justerare

ANSLAG/BEVIS

Justering har tillkännagivits genom anslag

Organ: Kommunfullmäktige Sammanträdesdatum: 2021-11-22

Överklagningstid: 2021-12-02 - 2021-12-23

Anslaget sätts upp: 2021-12-02 Anslaget tas ner: 2021-12-24

Förvaringsplats för protokollet: Kanslienheten



Underskrift



Utdragsbestyrkande

Katarina Edqvist
Kommunsekreterare

§ 155

MK KS 2019/00366-86

Antagande av fördjupad översiktsplan för Mora tätort

Beslut

Kommunfullmäktige antar förslaget till fördjupad översiktsplan för Mora tätort.

Sammanfattning av ärendet

Den fördjupade översiktsplanen (FÖP:en) är en redovisning av hur kommunen vill att tätorten ska utvecklas, var det kan byggas, var det behövs nya vägar och cykelbanor och vilka områden som ska sparas för exempelvis rekreation. I planen beskrivs också vilka hänsyn som behöver tas bland annat till kulturhistoriska kvaliteter, naturvärden och vilka risker det finns för bullstörningar, översvämningar med mera.

Gällande översiktsplan antogs år 2006 och är indelad i olika delområden. För tätorten gäller delområde Bs 1, vilket kommer att ersättas av den fördjupade översiktsplanen. Även delområde Bs 9 (Norra Kråkberg) och en smal remsa längs väg 45 inom delområde Sf 5 (Östra Siljansområdet) ingår. Dessutom kommer en mindre del av Bs 4 (Färnäs), väster om reservatet för Förbifart Mora och vid Moraklockan, att ersättas samt en del av Snf 8 (Morafältet). Det finns en dispositionsplan för Östnors by framtagen 1983, som blev antagen som fördjupad översiktsplan 1994, som också kommer att ersättas i sin helhet av den nya fördjupade översiktsplanen.

Kommunstyrelsen beslutade den 4 maj 2021 § 88 att godkänna förslaget till FÖP för granskning. Granskningstiden varade under perioden 7 juni – 31 augusti 2021. Annonsering skedde i Mora tidning, Falu kuriren, Dala-Demokraten och på kommunens hemsida. Handlingar fanns att tillgå på kommunens hemsida samt fysiska exemplar i kommunhusets reception, i receptionen hos dåvarande Stadsbyggnadsförvaltningen och på biblioteket. På biblioteket tillgängliggjordes även FÖP:en genom en fysisk utställning och tre mötestillfällen hölls på plats med personal från planenheten. Utställningen och mötestillfällena marknadsfördes via kommunens hemsida och sociala medier.

Under granskningstiden inkom 72 yttranden från myndigheter, nämnder, grannkommuner, föreningar, företag och enskilda som är berörda av översiktsplanen. Efter granskningen har justeringar gjorts i dokumentet, inför antagandet, med anledning av inkomna yttranden och interna synpunkter. Synpunkterna har sammanställts och besvarats i ett särskilt utlåtande som tillhör antagandehandlingarna. I svaren framgår eventuella ändringar som gjorts med anledning av inkomna synpunkter. Länsstyrelsens granskningsyttrande är en del av antagandehandlingarna och redovisas som en bilaga.

Yttranden och synpunkter som kom in under granskningen har lett till ett antal förändringar i materialet. De flesta justeringar som har skett efter granskningen inför antagandet har gjorts kring hantering av klimatförändringar/klimatanpassning, dagvattenhantering och förhållningssätt till riskhänsyn. I övrigt är det mindre redaktionella förändringar, uppdatering av årtal och statistik, förtydliganden och mindre justeringar av ställningstagande som skett. Mindre förändringar av kartmaterialet har gjorts för att öka tydligheten, exempelvis har farligt gods-leder lagts till på

R.S. GA KL
Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Katarina Edqvist
Kommunsekreterare

delområdeskartorna och vissa delområdeskartor har kompletterats med information kopplat till översvämningsrisk.

Beslutsunderlag

Förslag till fördjupad översiktsplan för Mora tätort, antagandehandling
Särskilt utlåtande av inkomna synpunkter i granskningskedet
Länsstyrelsens granskningsyttrande
Bilaga namnunderskrifter till granskningsutlåtande
PM: Fördjupad översiktsplan för Mora tätort

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige antar förslaget till fördjupad översiktsplan för Mora tätort.

Yrkande

Anna Hed (C), Lennart Sohlberg (S) och Joakim Linder (MOP) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

David Örnberg (V) yrkar bifall till granskningsutlåtande, yttrande U21, 38 och 39.

Propositionsordning

Ordförande förklarar överläggningen avslutad och ställer proposition på kommunstyrelsens förslag till beslut och på David Örnbergs yrkande, varvid det först nämnda förklaras bifallet.

Reservation

David Örnberg (V) och Christer Johansson (V) reserverar sig mot beslutet, till förmån för eget yrkande.

Sändlista

Alla kommunala förvaltningar

RS. JA KL
Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande


Katarina Edqvist
Kommunsekreterare